

GROTE FLAMINGO

DIER PASPOORT

Naam: grote flamingo

Wetenschappelijke naam: *Phoenicopterus roseus*

Grootte & gewicht: Grote flamingo's zijn 80-150cm groot en ze hebben een spanwijdte van 140-170 cm. De spanwijdte is de afstand van vleugelpunt tot vleugelpunt, als ze vliegen. Ze wegen 1,9-3 kg. Mannetje en vrouwtje zijn ongeveer even groot. Vergelijk de afmetingen en het gewicht van de flamingo maar eens met je eigen lengte en gewicht!

Leefwijze: Grote flamingo's zijn koloniebroeders; ze leven en broeden in grote groepen. In Afrika kan een flamingokolonie tijdens het broedseizoen uit wel 200.000 paren bestaan!

Leeftijd: Tot 40 jaar in het wild; in dierentuinen kunnen ze wel 60 jaar oud worden.

Hoeveel jongen: 1 jong

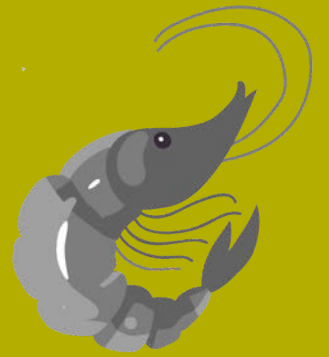
Familie: Er leven geen directe familieleden van de grote flamingo in GaiaZOO.

Bedreigd: De grote flamingo heeft de IUCN status 'veilig'. Wat dit betekent ontdek je verderop!

WAT EET EEN FLAMINGO?

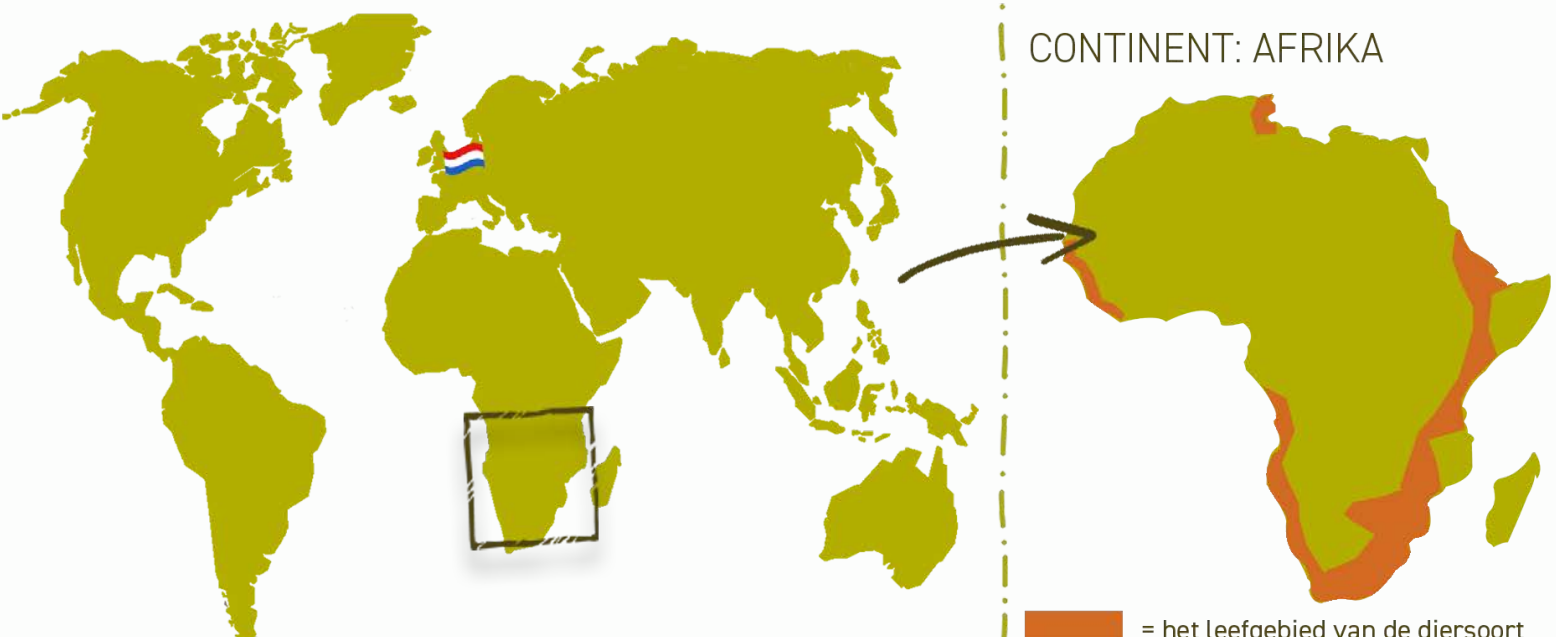
Voedsel in het wild: weekdieren, wormen die in het water leven, schaaldieren, ongewervelde zeedieren, algen, plankton

Voedsel in de ZOO: speciale flamingo-brok. Ook filteren ze zelf allerlei voedsel uit de grote vijver in hun verblijf.

LEEFGEBIED

Het leefgebied (dit noemen we met een moeilijk woord '*habitat*') van de grote flamingo bestaat uit ondiepe lagunes, meren, riviermondingen, zoutpannen en modderige stranden. Ze blijven altijd in de buurt van water; dat kan zowel zout, zoet als brak water zijn. Brak water is een mix van zoet en zout water, en vind je bijvoorbeeld op een plek waar een rivier (zoet water) in de zee (zout water) uitmondt. Ze delen hun leefgebied met andere watervogels zoals eendachtigen.

PARINGSDANS

Vlak voordat het broedseizoen begint, voeren grote flamingo's een prachtige dans uit. Dit wordt een balts of paringsdans genoemd. Tijdens de balts voeren veel flamingo's tegelijkertijd dezelfde, steeds terugkerende bewegingen uit. Tijdens de dans in de grote groep kiezen mannetjes en vrouwtjes een geschikte partner uit. Daarna gaan de koppels samen dansen en een nest bouwen.

Bekijk hier de baltsende flamingo's in GaiaZOO!

Feitje!

In de algen en in kleine kreeftjes die ze eten zit de kleurstof carotenoïde. Daardoor kleuren de veren van flamingo's mooi rozerood. In de dierentuin krijgen flamingo's een speciale brok, waaraan deze kleurstof ook is toegevoegd.

NEST VAN MODDER

De grote flamingo bouwt zijn nest op modderbanken of kleine eilanden in grote wateren. Het nest bestaat uit modder en heeft de vorm van een omgekeerde kegel. Aan de bovenkant van het nest maken ze een ondiep kuiltje waar het vrouwtje één enkel ei in legt. Wanneer er geen modder in de buurt is, bestaat een nest soms uit een hoopje kiezels en keien. De verschillende nesten in een kolonie liggen heel dicht bij elkaar (zo'n 20 tot 50 cm). Het mannetje en het vrouwtje broeden het ei samen uit. Na 27 tot 31 dagen komt er een grijs, donzig kuiken uit, dat ook door beide ouders verzorgd en gevoerd wordt.

TIP: Op de laatste pagina vind je nog meer leuke flamingo weetjes!

BLOEDROOD

Flamingo's zijn één van de weinige vogelsoorten die een zogenaamde 'kropmelk' maken om aan hun jongen te voeren. Alleen keizerspinguïns en duiven doen dat ook. De eerste tijd hebben jonge flamingo's nog niet dezelfde snavelvorm als hun ouders. Ze kunnen dan nog geen voedsel uit het water filteren. Kropmelk lijkt eigenlijk erg op 'gewone' melk; het bevat veel eiwitten en antistoffen. Maar er zijn twee belangrijke verschillen. In de kropmelk van flamingo's zitten namelijk veel rode en witte bloedcellen. En het bevat dezelfde kleurstof die de veren van volwassen flamingo's roze kleurt. Hierdoor krijgt de kropmelk een dieprode kleur en ziet het eruit als bloed.

Zie jij de rode kropmelk op de kop van het kuiken?

Feitje!

Enkele dagen na het uitkomen van het ei, verzamelen de kuikens zich in een flamingo crèche. Deze grote groepen met kuikens worden in de gaten gehouden door meerdere volwassen dieren.

KLEINE FLAMINGO

© Tania Anderson

GROTE FLAMINGO

BEDREIGINGEN

De grote flamingo wordt niet bedreigd. Wereldwijd leven er zo'n 550.000 - 680.000 grote flamingo's in het wild. Hun aantal neemt zelfs toe, de grote flamingo doet het dus lang niet slecht! Maar met andere flamingo soorten, zoals de kleine flamingo, gaat het helaas minder goed. Hoe dat komt?

**droogte door
klimaatverandering**

**verlies van
leefgebied**

(water)vervuiling

**verstoring van
broedplaatsen**

Klimaatverandering, verlies en verstoring van leefgebied en broedplaatsen, (water)vervuiling en andere menselijke invloeden vormen bedreigingen voor de kleine flamingo. Hierdoor kwam in 2019 zelfs hun belangrijkste broedlocatie in groot gevaar.

HET GAIA NATURE FUND EN BEDREIGDE DIEREN

Het Gaia Nature Fund is de natuurbehoudstichting van GaiaZOO. Via het GNF doneren we geld aan natuurorganisaties die de wilde soortgenoten van de dieren in GaiaZOO helpen.

Maar... hoe weten we eigenlijk welke diersoorten bedreigd worden?

WANNEER IS EEN DIER BEDREIGD?

Of een diersoort bedreigd is en hoe erg, wordt bepaald door de wereldwijde organisatie voor natuur: de Internationale Unie voor Natuurbehoud (IUCN). Zij geven op de zogenaamde 'Rode Lijst' aan of planten- en diersoorten wel of niet worden bedreigd. Dankzij deze Rode Lijst weten we welke diersoorten risico lopen om uit te sterven en waar dringend hulp nodig is. De Rode Lijst van IUCN kun je zien als een soort 'to-do lijst' voor natuurbeschermers en dierentuinen!

De grote flamingo heeft de status 'veilig' of 'niet bedreigd'. Dat betekent dat hij wijdverspreid en goed vertegenwoordigd is en de kans klein is dat het een bedreigde diersoort zal worden. Maar met de kleine flamingo gaat het helaas minder goed, daarom helpt het Gaia Nature Fund dit kleine neefje van de grote flamingo. Hoe we dat doen, lees je verderop.

LEES MEER OVER IUCN

KLEINE FLAMINGO'S IN ZUID-AFRIKA

De kleine flamingo is het kleinste neefje van de grote flamingo, die in GaiaZOO leeft. In Afrika broeden beide soorten vaak in hetzelfde gebied. Flamingo's zijn erg gevoelig voor veranderingen in het leefgebied. Alleen als alle omstandigheden perfect zijn, zullen de flamingo's succesvol kunnen broeden. Maar door menselijke activiteiten wordt het broeden vaak verstoord. Wereldwijd neemt het aantal kleine flamingo's hierdoor al jaren af.

Feitje!

Het gewricht dat je halverwege de flamingopoot ziet is geen knie, maar een enkel. Flamingo's kunnen dit gewricht 'op slot' zetten als ze op één poot staan. Zo blijven ze moeiteloos in evenwicht, zelfs als ze staan te slapen.

HULP VOOR DE KLEINE FLAMINGO

Hoewel er zo'n 1,5 tot 2,5 miljoen kleine flamingo's zijn, planten ze zich wereldwijd maar in zes gebieden voort. Het Zuid-Afrikaanse Kamfers Dam is er daar één van. In januari 2019 kwamen door een enorme droogte in Zuid-Afrika de nesten van duizenden kleine flamingo's in de Kamfers Dam droog te staan. Er was geen voedsel meer voor de kuikens en de oudervogels trokken weg. Duizenden kuikens bleven hulpeloos achter. De lokale bevolking kwam meteen in actie. Met de hulp van natuurbeschermers en dierentuinmedewerkers van over de hele wereld werden 2.000 kuikens en eieren gered en opgevangen. Ook het Gaia Nature Fund hielp daarbij.

Om de kleine flamingo extra hulp te bieden, riep het Gaia Nature Fund het jaar 2019 uit tot "Jaar van de flamingo". Het Gaia Nature Fund doneerde in totaal maar liefst €25.000,- euro voor de kleine flamingo's in Zuid-Afrika. Naast de noodhulp aan de kuikens die werden opgevangen bij Kamfers Dam, gebruikt de organisatie Birdlife South Africa dit geld voor onderzoek om de kleine flamingo's te kunnen volgen. Dit doen ze met behulp van drones, computermodellen en satellietbeelden.

Daarnaast wordt er met de donatie van GNF een lokale actiegroep opgericht en komt er een actieplan voor de bescherming van de kleine flamingo's in Kamfers Dam. Ook worden de hekwerken rond kwetsbare broedplaatsen gecontroleerd, zodat die plekken niet meer verstoord kunnen worden.

OPVANG VAN FLAMINGOKUIKENS

KUIKEN MET POOTRING

HELP MEE FLAMINGO'S BESCHERMEN

Door jouw spreekbeurt te houden over de grote flamingo leer je de kinderen in jouw klas niet alleen hoe mooi deze dieren zijn, maar ook waarom het belangrijk is om ze te beschermen! Hieronder vind je nog meer tips over hoe jij en jouw klasgenoten de natuur kunnen helpen:

Doe het licht uit als je een kamer uit gaat.

Recycle je afval zodat het hergebruikt kan worden en niet in de natuur terecht komt.

Draag een warme trui in plaats van de verwarming hoger te zetten.

FOKPROGRAMMA

Moderne dierentuinen proberen op verschillende manieren om te helpen bij de bescherming van bedreigde diersoorten. De grote flamingo is er daar een van. Dit doen ze onder andere via fokprogramma's voor bedreigde diersoorten, waarbij dierentuinen uit heel Europa samenwerken! Want wist je dat goede dierentuinen geen dieren uit het wild halen? Ze ruilen hun dieren onderling uit. Dit zorgt er ook voor dat er in elke dierentuin gezonde, jonge dieren worden geboren. Het belangrijkste is immers dat de dieren een goed onderkomen hebben. Ook willen dierentuinen de natuur niet verstoren, want ze proberen deze juist samen te beschermen en ervoor te zorgen dat wilde dieren en hun leefgebieden behouden blijven.

LEES HIER VERDER

FLAMINGO WEETJES!

Grote flamingo's leven altijd in de buurt van water. Hun lichaam en leefwijze is hier dan ook op aangepast.

Flamingo's worden ook wel 'filtervoeders' genoemd. Met hun snavel filteren ze namelijk kleine voedseldeeltjes uit het water. Wanneer ze naar voedsel zoeken bewegen ze hun kop van links naar rechts door het water.

Als het koud is, verliest de flamingo veel warmte via de lange, dunne poten. Door één poot op te trekken houden ze die lekker warm. Af en toe wisselt de flamingo van poot, om de andere poot weer even op te warmen.

De grote flamingo komt ook voor in Europa. Ze kunnen goed tegen ons klimaat, maar als het 's winters toch te koud wordt trekken ze alsnog naar het zuiden.

VERSCHILLEND

Er zijn zes verschillende soorten flamingo's. Ze verschillen vooral in grootte van elkaar. De grote flamingo is, zoals zijn naam al zegt, de grootste van alle soorten.

RECORD

In 2020 werden er meer dan 50 flamingokuikens geboren in GaiaZOO. Nergens ter wereld zijn er in een dierentuin in zo'n korte tijd (ca. 3 maanden) zó veel flamingokuikens uit het ei gekropen!

Bekijk hier een filmpje van het NOS jeugdjournaal over de flamingokuikens in GaiaZOO!

